

KRAJOWY KONSULTANT W DZIEDZINIE PIEŁĘGNIARSTWA GINEKOLOGICZNO-POŁOŻNICZEGO

mgr Leokadia Jędrzejowska

Adres do korespondencji:

Dolnośląska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych,

ul. Powstańców Śl. 50, 53-333 Wrocław,

tel, (Ó prefix 71) 364-04-44 , fax 373-20-56,

e-mail: infb@doipip.wroc.pl

Wrocław, dnia 05. 01. 2005r.

OPINIA W SPRAWIE PODAWANIA LEKÓW NOWORODKOM I NIEMOWLĘTOM W WARUNKACH DOMOWYCH PRZEZ POŁOŻNE ŚRODOWISKOWE/RODZINNE

Zgodnie z art. 5 ust.1 Ustawy z dnia 5 lipca 1996r.o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 57, poz.602 z dnia 12.09.2001, zm. Dz. U. Nr 89, poz.969 - tekst jednolity) wykonywanie zawodu położnej polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń zdrowotnych, a w szczególności świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych, rehabilitacyjnych oraz promocji zdrowia, w zakresie opieki nad kobietą, kobietą ciężarną, rodzącą i położnicą oraz noworodkiem. Realizacja funkcji położnej środowiskowej/ rodzinnej wiąże się ściśle z wykonywaniem wyżej wymienionych świadczeń zdrowotnych w środowisku zamieszkania pacjentów, na zlecenie lekarza lub samodzielnie, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 2 września 1997r. w sprawie zakresu i rodzaju świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych, wykonywanych przez pielęgniarkę samodzielnie, bez zlecenia lekarskiego, oraz zakresu i rodzaju takich świadczeń wykonywanych przez położną samodzielnie. (Dz.U. Nr 116, poz. 750, z dnia 1 października 1997r). Podawanie leków różnymi drogami w tym drogą dotkankową noworodkom i niemowlętom mieści się w grupie zadań przypisanych położnej środowiskowej/rodzinnej zgodnie z jej kwalifikacjami i kompetencjami zawodowymi.

Mając zaś na uwadze kompleksowość świadczeń opieki zdrowotnej w środowisku podopiecznego z zakresu opieki położniczo-ginekologicznej wskazanej w rozdziale V Zarządzenia Nr 24/ 2004 Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w sprawie przyjęcia „Informacji o warunkach zawarcia umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju : podstawowa opieka zdrowotna", położna środowiskowa/ rodzinna zobowiązana jest wykonać zadania wobec świadczeniobiorców wskazanych w cytowanej wyżej ustawie o zawodach pielęgniarki i położnej oraz w Zarządzeniu Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia a w tym u noworodków i niemowląt obu płci w wieku do 2 miesiąca życia i populacji żeńskiej. Nieuzasadnionym więc jest rozdzielanie wykonania tych świadczeń przypisanych położnej pomiędzy innych wykonawców nie mających uwarunkowań prawnych do ich realizacji .

Omawiając zagadnienie związane z podawaniem przez położną środowiskową/rodzinną leków dotkankowo u dzieci do 3 miesiąca życia poza zakładami opieki zdrowotnej, nie można pominąć kwestii zasadności zlecenia ich przez lekarzy do wykonania w domu. Stanowisko Konsultanta Krajowego w dziedzinie Pediatrii z dnia 08 marca 2004r. w sprawie zlecenia przez lekarzy rodzinnych do wykonania w domu, wstrzyknięć dożylnych lub domięśniowych antybiotyków - u dzieci do 3 miesiąca życia jest jednoznaczne bowiem wskazuje, że „wykonywanie iniekcji dożylnych lub domięśniowych w domu chorego dziecka w wieku do 3 miesiąca życia jest nieuzasadnione, niedopuszczalne i niebezpieczne". Zlecenie leków dożylnych lub antybiotyków drogą domięśniową wskazuje bowiem, że stan dziecka jest poważny i wymaga hospitalizacji. Konsultant Krajowy uważa ponadto, że podawanie leków drogą dożylną lub antybiotyków domięśniowo powinno być wykonywane wyłącznie w warunkach szpitalnych, gdzie zapewniony jest nadzór lekarza i fachowa pomoc w przypadku wystąpienia powikłań. Wykonywanie iniekcji dożylnych i domięśniowych (wielokrotnie) u dzieci do 3 miesiąca życia uznaje za niezgodne z aktualną wiedzą medyczną.

Mając na uwadze powyższe oraz kwestię odpowiedzialności zawodowej, położna środowiskowa/rodzinna przyjmując od lekarza zlecenie na podanie leku dziecku do 3 miesiąca życia w domu powinna wykazać się dużą rozważą w podejmowaniu decyzji

o jego wykonaniu, wykorzystać aktualną wiedzę medyczną oraz zastosować jak najdalej posunięte środki bezpieczeństwa, Powinna również pamiętać o tym, że zgodnie z art. 22. ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 5 lipca 1996r. o zawodach pielęgniarki i położnej w przypadku uzasadnionych wątpliwości ma prawo domagać się od lekarza, który wydał zlecenie, by uzasadnił potrzebę jego wykonania, oraz, że ma prawo odmowy wykonania zlecenia lekarskiego, podając niezwłocznie przyczynę odmowy na piśmie.

Leokadia Jędrzejewska